

Celestin transmondijalis

Boris Furija

 io je jedini pismeni polusin Celestina Transmondijalisa. patio je od pljuskova panike, izvještacene asistenture i rupičastog znanja u šaci najžilavijeg arheološkog odsjeka tadašnjeg germanskog i ostalog poznatog svijeta. njegovo ime još nije ni važno.

Njegov očuh Celestin Transmondijalis bio je tihi emeritus istog odsjeka, njezina mitrijska kralježnica iz čijih su rebara nastali stupovi i svodovi onoga što će se na premotavanju i vrednovanju povijesnog vremena prepoznati kao najvažnije Sveučiliste.

Sve što su drugi preporučivali o životu Celestina Transmondijalisa bilo je u bitnome netočno, sve što on nije pričao o sebi bila je bit. između tih nadnaravnih laži i naravne Istine, javna priča o njemu uprosječila se na činjenice da je otkrio kosti keltskih bogova, stometersku ledenu piramidu među praznim vjetrovima otopljenih trgova Antartike te da je dovršio otkopavanje zigurata iz Ura. zna se i da je od mumificiranih činovnika Egipta i kremiranih perzijskih preljubnica slušao o predpovijesnom vremenu, a ona koja će povjesničarima postati najdraža jest da je preko kasnog Fjodora Mihajlovića ranom Ivanu Pavlovu rekao da mu pas slini svaki put kad zatvori knjigu prije objeda. oni nepismeni, koji se ne zamaraju time poznavaju ga po čudnome hodu i šeširu, pronalasku par prelijepih porculanskih vrčeva te otkrivanju polarnih zmija.

Iako blizu Tome, blizu da sam postane rješenje, da dosegne Nulu, u osamdetosmogodišnjem ruhu više nije mogao biti glava arheološkog odsjeka. nasljedstvo mudrosti želio je predati univerzalnom biću. ipak, vijeće dekanata, koje se od deset mudraca suzilo na 12 glodavaca i njega samog, u istom omjeru izglasalo je za njegovog polusina kao novog predstojnika odsjeka. njega, koji je manire učio fotografski, znanje posuđivao na zaobilaznicama mudrosti te godinama marljivo prakticirao naivnost, ocjenjivali su najvišim ocjenama i isticali javnim priznanjima kako bi na tim statički dobro postavljenim lažima gradili stepenice za uspon vlastitog utjecaja.

Tom rošadom i samom prividu samo prividnog nastavljanja Transmondijalisovog učenja njegovim posinkom, u Sveučilište se u ured Katarze uselilo Antivrijeme. s Antivremenom kao referentom protokola, nigdje se nije moglo ići, svi čini su bili ružni i sve kretnje kružne. a posinku, s promaknućem i titulom, ime je postalo još suše i nevažnije.

***

Rijetko tko je uopće više gledao udaljenog Celestina Transmondijalisa. osjećajući da je došlo vrijeme u kojem više može učiniti za sljedeću, nego za ovu verziju svijeta, ponizno i potpuno se predao pronalazaženju Istine jezikom bez

bora, jezikom brojeva. Izračunao je nagib osi praznovjerja, izjednačio nazivnike među kulturama te pronašao zajednički broj svih religija. Bog je nula, religija je dva. dok su njegovu dječju matematiku ispisanu prstom po prašini prozora na zadnjem katu najveće drvene biblioteke tog doba oni pogrešno zainteresirani doživljavali kao pubertet mentalne bolesti i začće score smrti, Celestinu Transmondijalisu otkrivena je potpunost življenja; ne-življenje. bivanje u sada, razgradnja vremena i prostora i sebe i svega imenovanog u svijetu i sam svijet vibrirao je pred njegovim umom u istoj vibraciji, usklađenom kvalitetom, veličinom i značenjem.

Ali izvana, njegove staračke kretnje izgledale su opetovane, narednim godinama nepromjenjene te je počeo i prestao biti zanimljiv kao živi rekvizit pomućenog uma u vitrini zadnjeg kata knjižnice. ponekad bi pokoji stariji student doveo bruošicu pod prozor prolupalog starca kako bi na temelju njegove pojavne zanimljivosti izgradio vlastitu u njezinim mladim očima, ali kao i svi trikovi i taj se vremenom otopio. čini se da nitko nije zapisao kad, gdje i je li uopće umro Celestin Transmondijalis.

***

Je li Celestin Transmondijalis uopće umro zaista i nije ništa značilo, njemu, a ni njima. otkad je napustio odsjek više im nije priječio put, a svoj je našao stoga mu smrt ne može ništa. ali oni ne vide da nitko pa ni on nikada ne umire jer svaka misao, riječ ili pokret posljedica je nekog uzroka i uzrok je neke posljedice u trzanju svakodnevice a i vječnom strujanju vječnosti. zato, ako Celestin Transmondijalis i jest umro, i dalje članovi tog vijeća dekanata žive s njim, možda tješnje no ikad jer ubrzo će naslijede njegova života pokušati iskoristiti kao uzrok smrti njegovog posinka.

Pred petnaestak godina Celestin Transmondijalis je predložio vijeću dekanata ekspediciju u bijelo srce Chomolungmae s ciljem otkrivanja artefakta Konačne Svijesti i donošenja istog u svijet beskonačne sebičnosti. ekspediciju je vijeće odbilo u standardnom 12 naprama jedan omjeru te su se na jeci tog odbijanja množile sumnje o Celestinovoj ekspanzionalnoj nezbrojivosti.

U noćnoj vožnji u drvenoj lađi preko presoljenog Mrtvog mora Celestin Transmondijalis izašao je iz kabine na krmu te s nje pustio ribe i rakove koje je mjesecima privikavao na sol. okrenuvši se, ugledao je već danima mrtvog šugavca prekrivenog brodskim konopima kojem su samo usne ostale žive. petrolejskom lampom osvijetlio je i pročitao mantrajuću zagonetku s njegovih usana, a zatim su i usne umrle. čim ju je počeo odgonetavati, vrućica je zatitnjala u njemu i rasplamsavala se kako je otpetljavao zagonetku sve dok nije ušao u komu. desetak sati nakon, svijest se vratila u oči te je vidio vlastitu podlakticu išaranu slovima i toponimima. to je bilo rješenje, odnosno razlog i put odbijene ekspedicije. narednog jutra, taman pred iskrcavanje od sidrara je saznao da je šugavac bio idiotsavanth koji je znao imena svih neotkrivenih zvijezda na nebu, nekoliko mumljajućih trabunjarija te jednu kartašku igru. u tome nije pronašao ikakvo značenje. iskrcao se na sjeverno-zapadnoj obali tog morskog groblja te prespavao u pećinama Khirbet Qumrana zajedno s malim Beduinima koji su

crtkarali po pećinskim spisima. prokročio je sjeverom do Jerihona i dalje preko Levanta došao do mirnog Mediterana. na putu do Evrope mislima je već koračao po ekspediciji u bijelom potkrovlju svijeta.

U ekspediciji u kojoj su svi dekadentni članovi vijeća dekanata prvobitno vidjeli samo ludost, pogibljenost i gubljenje novca, sada su otkrili kristalnu strukturu alibija za neometano upravljanje onim što je prestalo biti Svečilliste. u svečanom iznenađenju u atriju sveučillista, polusinu su odali životnu počast javno mu predloživši pred punim sastavom buržujskih pogrebnika da krene u ostvarivanje duhogodišnjeg sna očuha mu Celestina Transmondijalisa. prepravljeno su prepričali cijelu ekspediciju, posinka okitili cvijećem te mu prepustili riječ pristanka.

Dva tjedna nakon, krenuo je na ekspediciju s dvadeset ljudi.

Naravno, za tom ekspedicijom više nije bilo potrebe. Celestin Transmondijalis je u međuvremenu, u kojem je možda i umro, shvatio da se artefakt Konačne Svijesti nalazi u njemu i da se ne radi o tome da se od negdje nešto što uzme i odnese već samo da se sebe donese sebi i nekome.

***

Deset godina nakon što je ekspedicija posinka Celestina Transmondijalisa zgazila pod Chomolungmau, vratio se pred prekrcano, prekričeno i staklenom nadogradnjom nagrđeno sveučilliste sa srušenim stupovima perivoja. vratio se sam, samo s jednim sveskom jakove kože ispisane tintom biljke izumrle u ledenom dobu. i sa željom da pokaže sve. povratak neunovčljivog luđaka i ulazak njegovih sumanutih ideja u tada već trgovačku instituciju, nije popraćen velikim interesom. iako je posinku Celestina Transmondijalisa ime u međuvremenu dobilo značenje, umro je umoran i anonimn sedmi dan od povratka. na nadgrobnoj ploči iz protokolarne dužnosti otisnuli su mu počasni doktorat te tekst sveska, zaboravivši urezati njegovo ime.

***

u vremenu,
nadživotna predaja s
nadgrobne ploče preslagala
se iz starotibetskog u njemačko pismo.

***

Zaboravio je sve manire što je izvodio, sve činjenice što je znao, sve predmete što je imao, točnije, počeo je živjeti. zašto je onda umro odmah nakon povratka kući, pitao se mali Jorge Borges dok je s nadgrobne ploče vježbajući njemački pravopis učio vječni jezik predaje kojima su bili napunjenji. što to čita, i zašto je umro posinak Celestina Transmondijalisa, tada on nije mogao znati.

Šezdesetak godina kasnije, kad je kao dobrostojeći starac, vlasnik djelomične sljepoće i skrbnik raka, u novu rezidenciju selio namještaj i sjećanja, pronašao je kutiju sa svojim djetinjstvom. s dna kutije izvukao je paučinom zaključanu bilježnica drvenih korica u kojoj je kao švicarski dječarac vježbao njemački. na-

kon nekoliko lekcija jednostavnih *lächeln* i *meistern* infinitiva koje su izmamile sjetu i smijeh, pročitao je ono što je tada prepisao s nadgrobne ploče posinka Celestina Transmondijalisa i pao na koljena. pronašao je ono što je omogućilo njega, shvatio je sav svoj život shvativši da se nije sam stvorio, da nije vlastito vlasništvo ni vlastita ideja već samo tjelesni i mentalni trenutak vanvremenskog Tog za kojim traga cijeli život. stalno je radio, pisao i pričao kako bi se približio Tome, a ono najbolje što je napravio i pronašao nije bilo njegovo već svačije, univerzalno i postojeće i sada jasno vidjevši to zaplakao je mješajući barbarske suze razočaranja i božanske sreće.

Tekst sveska s nadgrobne ploče posinka Celestina Transmondijalisa do tada nije bio objavljen jer je nadgrobna ploča, zajedno s cijelim grobljem, razorena na fronti sila osovine u Drugome ratu. Jorge Borges, oplemenjen shvaćanjem toga što je pronašao u svojoj vježbenici, drhtavom i slijepom rukom napisao uputu na dnu teksta, stavio ga u pismo, adresirao na magazin *Sur* posebno naglasivši za Victoria Ocampo, izdavačicu i dugogodišnju prijateljicu dovoljno osjetljivu da prepozna i podnese važnost objave te pismo u kuverti dao služavki kako bi je odmah poslala preporučenom poštom. ona, siromašna majka bolesne kći i baka retardirane novorođenčadi, osjetivši važnost pisma, posramljena na ono što će napraviti i ljuta na prodriku posramljenost koju osjeća, nervozno je raščetvorila pismo. služavka Fanny, stara koliko i Borges, prepoznala je dječjački rukopis svoga gazde, ali ne i jezik rukopisa te je požurila do buenosaireske useljeničke četvrti La Boca, uglavnom naseljene Genovljanima. osjećajući se kao štakor, nakon izlaska iz podzemlja metroa, sada s već ukradenim rukopisom ušuljala se u mali i vlažni antikvarijat debeljuškastog Talijana Tita iz Campomorone koji je znao nekoliko uzdaha njemačkog naučenih za vrijeme ljetnog ljubovanja s bogatom Njemicom, koja mu je osam i pol mjeseci nakon iz Berlina donijela preplanulo i kovrčavo dijete. s rođenjem dijete je zaplakalo baš kao i njegov industrijski otac, vidjevši umjesto malog žutog arijevca kovrčavog cigančića. potpuno lud pobješnjelo je pregazio preko Alpa kako bi pronašao Tita noseći u istom džepu pištolj i vjenčani prsten. nakon lovljenja po uličicama Genove, Tito mu je pobjegao skočivši u more, hvatajući se za pramac trajekta za kojeg je mislio da ide na otočice pred Napolijem. na tom putu preko Atlantika upoznao je profesora rimske filozofije koji je usred oceana umro prirodnom smrću ostavljajući Titu kovčeg pun knjiga. zaljubio se u čitanje te je ovdje u Buenos Airesu otvorio antikvarijat Séneca Mar u kojem mu sada, devet godina nakon, služavka Jorgesa Borges prodaje gazdin dječjački rukopis za cijenu dvije kokoši, tri litre mlijeka, jedne cigarete i pola sata liječenja magijom retardiranih unuka.

***

Mnogo, ali ne previše ljeta nakon, nepoznani je junak na završnoj rasprodaji u podrumu Titovog antikvarijata, kojeg je Tito ekspresno zatvorio želeći se vratiti kući potaknut dvodnevnom maratonom Amarcorda, pronašao Borgesov rukopis s tekstom ekspedicije posinka Celestina Transmondijalisa. nepoznani junak, zaluden time što je pronašao i usmjeren uputom koju je stari Jorge Borges napisao ispod teksta, otrčao je do prve, druge i treće nakladničke kuće, ali ni jednoj radno vrijeme nije obuhvaćalo popodne današnjeg dana, subote. sjetio se dnevnih novina Buenos Aires Heralda koje izlaze sedam dana u tjednu te

tamo dao svu ušteđevinu za tiskanje mnogonuličnog broja primjeraka. tiskanje je dogovoreno iste večeri, nešto nakon ponoći, prije tiskanja dnevnih novina. s ushićenjem nepoznani je junak stajao do šefa pogona, čekajući paljenje ogromne rotacije za tiskanje. tiskanje je započelo s njegovim smješkom i čudnom škripom, škripa se pretvorila u struganje, smijeh u nevjericu, a stroj je iskašljao sedam primjeraka teksta te bučno blokirao. junak je spuštajući kapke otvorio zakiseljeni osmjeh, šef vidio kako novci nestaju, a radnici su rastavljaajući stroj pronašli kraljevsku kobru zapetljanu među zupčanicima. šef pogona se ispričavao junaku obećavši tiskanje sutra prije podne te dodavajući mu tih sedam vrućih primjeraka preko kojih se nalazio otisak glave kraljevske kobre. vjerujući da za sve postoji razlog, junak je prstima pogladio kobrinu glavu s prvog otiska te otišao.

Kada je pola sata nakon s neopranim rukama jeo pão de queijo, odlučio je da će u ponovni tisak pustiti samo sedam primjeraka teksta, za svaki kontinent po jedan, jer ako ga na svakome kontinentu samo po jedan predani čovjek doživi započet će Promjena i s tom sudbonosnom mislju na jeziku počeo se grčiti, a onda se srušio nasred malog morskog restorana. u nalazima je pisalo da je uzrok smrti tog nepoznatog čovjeka, s kojim nisu pronašli ni jedan dokument, prestanak rada respiratornog sustava uzrokovan djelovanjem kobrinog otrova na živčani sustav. kako ga nitko nije tražio i nitko ga nije identificirao, pokopali su ga na susjednoj planini zajedno s jedinim cijelim primjerkom teksta, s originalnim rukopisom iz vježbenice Jorges Borgesa koji ga je kao dječak prepisao s nagrobne ploče posinka Celestina Transmondijalisa.

Kad je više nebitno hitna pomoć došla po njega, medicinari su užurbano zgrabili sve njegove stvari zametnuvši sedam primjeraka teksta s kobrinom glavom na stolu. pobožni konobar ih je uzeo i ne znajući što da napravi s njima, bez povrijeđivanja načela moralnosti i duše pokojnika, sramežljivo ih je vratio na isto mjesto. sve do predvečer tekstovi su ležali na tom već po priči ukletom stolu, a onda ih je ljetni vjetar razdijelio gostima restorana. jedan od primjeraka odletio je u brudet Constantina Serenitya, Portugalca na godišnjem odmoru i shizofrenika, ali ujedno i jedinog sretnika dovoljnog svjesnog da shvati što mu je vjetar donio. spajajući riječi otopljene u ribljem umaku, mahnitno je prepisivao tekst u svoj dnevnik te doživljavajući da je ovo bliže Tome nego što je on ikad bio, iz oblaka ushićenja iskočila je nova shizofrena epizoda te je pobacao sve sa stola i istrčao iz restorana. mahnitno zujeći obalnom šetnicom, prvog prepreći u koju se zaletio u dahu je ispričao sve što je doživio o objavi, a čovjek mu je mirno poručio da dođe u njegovu kliniku udomivši mu vizitku u džepić valovite košulje. kada je shizofrena epizoda stala, osvijestio se negdje u Patagoniji te s nejasnim sjećanjima jedini trag na nešto veliko što je proživio bila je vizitka dr. E. Muniza. nakon nekoliko mjeseci lutanja po ledu, pustinji i poljima došao je do obale Atlantika blizu Bahía Blanceu iz koje je odletio za Lisabon. tamo je nakon nekoliko dana pronašao ured Egasa Moniza, unaprijed osjećajući olakšanje čovjeka koji je ispustio sav teret. samo nekoliko mjeseci nakon, Muniz mu je sve dvojbe razbistrio lobotomijom. nakon toga, naredne rodendane Constantin Serenity prespavao je u sanatoriju, gdje je i umro u snu tridesetak godina poslije.

U dnevniku kojeg je ostavio u morskome restoranu Buenos Airesa prepisao je, iako ne znamo koliko vjerodostojno i koliko je uopće izgubljeno u tisku zbog otiska kobrine glave, tekst kojeg je posinak Celestina Transmondijalisa pronašao na području današnje južne Kine, a kojeg mi objavljujemo:

Kao i sve imenovano, ni moje ime nije bitno. iskustvo zapisujem za svih za uvijek i svugdje. zapis je bezvrijedan svakome tko se zadrži na njemu, tko u njemu pronade nešto više od smjerokaza.

Pred mojim očima silovalo mi je majku, silovalo oca, silovalo mene. zatim mi je zapalilo majku, sasjeklo oca, silovalo mene. onda su krenuli dalje. grabio sam ih iz bijesa, zatim hvatao moleći da me uzmu kako ne bio ostao sam u tom rasparanom raju. ostao sam sam u krvi i sam u krivnji; ja sam ih ubio jer ja sam preživio. zvuk vatre, miris majke, slika oca i okus suza nadrasli su osjetila, nadrasli su mene i nada mnom se pretvorili u veličanstveni teror, u tutnjavinu bez zvuka i treperenje bez slike koja je nepomično lebdila nada mnom. otvarala se i rasla prema meni i s mjesta neprestano se približavala bivajući uvijek jednako udaljena. probao sam si oči, izrezao uši, pregrizao jezik. to je i dalje bilo tu. i dalje sam si uništavao tijelo, ali to se nije nalazilo u njemu. u umnom ludilu, nadumna tutnjavina promatrala je kako se svijest izljujeva iz mene ostavljajući me u komi.

Probudio sam se slijep, osakaćen i šokiran jer sam i dalje bio tu na tom raskrvačjenom mjestu. bježao sam od njega, ali gdje god pobjegao njegovu krv me je pratila. tutnjavina također. više nisam imao kamo bježati. preiscrpljen i ponovno u predsmrtnom ludilu, pao sam na pod i okrenuo se prema tutnjavini. pogledao sam je nasmijan jer sav strah sam istrošio i ona se počela bojati, slabjeti. bljedila je i nestala. nisam znao kako ozlijediti vlastiti um i zato je on ozljeđivao mene svo ovo vrijeme. sve su mi odnijeli iz života i samo mi je negdje život bio ostao i sada napokon, zagrlili smo se godinama razdvojeni tutnjavinom.

Našao sam zaklon i sjeo. sjedio u vremenu van brojeva, sjedio sam bez osjetila jer sam ih ubio misleći da ubijam svijet. ali, iako bez tutnjave, slike svijeta dolazile su identične kao i prije. ali više nisam mogao prestrašeno treperiti. samo sam promatrao i trepavicama brisao te slike s očiju. i one su nestale. sve je nestalo. s potpunijim smirenjem, nesretni svijet više nije imao nesretnog mene. ostao je sam i otišao. vidio sam da sav svijet samo je moja svijest o svijetu. u širini tog pronalaska, ljutnja prema zlu se otopila, krivnja prema sebi istupila i patnja pitanja zašto se to meni dogodilo prerasla je u traganje za odgovorom zašto se to uopće događa. moja bol samo je dio boli i zanimalo me odakle ta bol dolazi. odakle potječe sva ta mogućnost života da bude što hoće, da ode gdje hoće i da se vrati i nestane kad hoće. sjedio sam. sjedio sam i promatrao mjesecima.

A onda, postupno iz tame osjetila otkrivao mi se zakon prirode. prošlost i budućnost, sve misli, emocije i postupci, sve što sam ikad napravio ili želio napraviti, jedno po jedno dolazilo mi je u svijest i razgradilo se. sve što sam smatrao mojim nestalo je. ostao je samo sada, samo vibracija svega konačnim povezivanjem. više ništa nisam smatrao svojim i time sam postao sve. doživio sam ono što svi predani doživje, sve u svemiru samo je svijest. i to se može, to je (...)

Dio predaje koji ovdje nedostaje jest dio predaje koji je otisnut na kobrinoj glavi koja je zapela u pogonu kada ju je nepoznati junak dao u tisak. kobru s tekstom preko glave je šef pogona, koji je u međuvremenu osnovao vlastitu tiskaru u centru grada, preparirao i postavio nad vlastitim stolom u vlastitom uredu. za vrijeme građanskih nemira Buenos Airesa anarhisti su usputno napali tiskaru jer je tiskala knjige o Domingu Perónu te je jedan od razljućenika ušao u šefov ured, izljubio ga palicom te uzeo prepariranu kobru sa sobom. dok mu je kolega pripremao molotovljev koktel, on je pročitao tekst s kobrine glave. to što je pročitao nalazi se u njegovoj glavi i izaći će iz nje nedugo nakon što ga gumeni metak policajca prostrijele dok bude bacao molotovljev koktel na policijsko auto. u kolima hitne pomoći na putu prema bolnici izašlo je ovo:

(...) budnost koju sam doživio. i zato ostavljam zapis kao predaju jer predaja je ono što pokušava odraziti budnost budnosti. samo to ostavljam u ovom zaklonu jer ništa ne postoji van toga. predaja ne postoji van nas. ona dođe kad se ja preda pred prošlošću i kad se ja preda pred budućnošću, pred čežnjama i strahovima. čežnje su snovi, strahovi su more, predaja je budnost. budnost u sada i svemu, u kojoj ništa ne postoji bez mene i ja ne postojim bez svega drugog. postajemo sad i sve. ali ni to vibrirajuće blagostanje nije kraj. napustiti vječnost od sada i blagostanje zbog svega, dosegnuti ono bez sada i bez sve, bez forme i bez trajanja. to je

O AUTORU:

Boris Šurija . Vremenom iz 1986 mjestom iz Splita. Studira logos psihe pleše evolucijski . Ima facebook nema myspace .